

La llei Gallardón: un avantprojecte totalment inacceptable*

Escrit per Carlos Hugo Preciado Domènech, magistrat i professor associat de la URV
dimecres, 15 de gener de 2014 00:20

Fotografia Amada Santos

El primer que cal dir de l'avantprojecte de llei de l'avortament és que parteix d'una visió de la dona com un ésser necessitat de tutela, ajuda i assessorament, com una persona voluble i vulnerable, incapaç de decidir sobre el desenvolupament de la seva personalitat i sobre la maternitat.

Aquesta conclusió és fàcil d'arribar-hi després de la primera lectura d'un avantprojecte que, en cas d'aprovar-se, ens retornarà a un règim d'interrupció voluntària de l'embaràs anterior a la legislació de 1985.

L'avantprojecte pretén derogar la llei de terminis instaurada el 2010 i tornar a un sistema

La llei Gallardón: un avantprojecte totalment inacceptable*

Escrit per Carlos Hugo Preciado Domènech, magistrat i professor associat de la URV
dimecres, 15 de gener de 2014 00:20

d'indicacions. Un o altre sistema els trobem en dret comparat, però l'important no és tant el sistema, com la mesura que garanteix el dret de la dona a auto determinar-se, a desenvolupar la seva personalitat, la seva integritat física, intimitat, salut reproductiva i salut sexual i la manera en què es ponderen aquests drets amb la vida del no nascut com bé constitucionalment protegit, encara que no titular del dret a la vida, com va dir ja el TC en la seva STC 53/85.

La LO 2/2010 fixava un sistema de terminis on es partia de la tutela del bé jurídic de la vida del no nascut en el moment inicial de la gestació s'articulava a través de la voluntat de la dona, i no contra ella, de manera que la decisió d'interrompre l'embaràs era una decisió lliure, sense interferència de tercers en les 14 primeres setmanes de gestació. (art.14 LO 2/10).

La LO 2/2010 recollia l'esperit de la doctrina constitucional nord-americana (Sentència **Roe v. Wade**

de 22 de gener de 1973), en la qual es considerava el dret de les dones embarassades a avortar com un dret constitucional, (14a Esmena) encara que els poders públics poden restringir aquest dret. D'aquesta manera, el TS d'USA va dividir l'embaràs en tres períodes de tres mesos cadascun. En els primers tres mesos la dona té dret a avortar lliurement, després d'obtenir el vistiplau mèdic. En els segons tres mesos els Estats poden reglar la qüestió, permetent avortar en cas de risc per a la salut de la mare i només en l'últim trimestre, moment de viabilitat del fetus, adquireix rellevància la potestat Estatal de protecció de la vida humana potencial, prohibint tot avortament, llevat quan hi ha risc vital per a la gestant.

Les línies mestres de la reforma parteixen de la tornada a un sistema d'indicacions, la qual cosa suposa la supressió de la idea que la interrupció voluntària de l'embaràs és un dret de la dona a auti determinar el seu cos i el seu futur durant les primeres 14 setmanes de gestació. Ara la interrupció voluntària de l'embaràs es concep, en general, com un delicte, i només en els casos indicats per la llei no es castiga.

S'ha dit emfàticament que l'avantprojecte és el primer que suprimeix el càstig a la dona per l'avortament, però, com és evident del redactat del text que examinem, li imposa càstigs encara pitjors que la pena.

En efecte, l'avantprojecte, fent-se ressò de les demandes dels sectors més ultra catòlics i radicals de la societat, suprimeix la indicació eugenèsica, que es dóna quan el fetus presenta risc de greus anomalies o bé una malaltia extremadament greu i incurable en el moment del

La llei Gallardón: un avantprojecte totalment inacceptable*

Escrit per Carlos Hugo Preciado Domènech, magistrat i professor associat de la URV
dimecres, 15 de gener de 2014 00:20

diagnòstic, la qual cosa suposa obligar la dona i l'altre progenitor o progenitottra, a acceptar viure en situació excepcional de permanent assistència a un fill filla amb greus tares físiques o psíquiques, sense suficients prestacions socials i amb l'angoixa de la sort que pugui tenir si els sobreviu. El legislador protegeix la vida del no nascut a costa de la vida dels pares i sense arbitrar mesura econòmica en la pròpia llei o millorar el sistema de dependència, en allò que podríem definir com "caritat punitiva amb la vida dels altres" i imposició d'un model moral a costa dels drets aliens.

El tractament de l'eugenèsia per l'avantprojecte és particularment cínic, ja que suposa no només la supressió de la indicació, sinó la penalització de l'avortament per motius eugenèsics. Això comporta una utilització desmesurada i desproporcionada del dret penal, encara que sigui només per castigar al metge que practica l'avortament.

L'avantprojecte regula un anacrònic sistema d'indicacions, és a dir, de supòsits en què excepcionalment l'avortament no és un delictes. Dins d'aquestes indicacions es manté la terapèutica, és a dir quan la vida o salut física o psíquica de la dona corre perill, però fins i tot aquest supòsit es la limita en excés, ja que obliga a la dona suportar els menyscabaments no permanents o poc duradors en la seva salut, encara que siguin intensos o greus, ja que els mateixos no es consideren perill per a la salut física o psíquica suficients per justificar l'avortament, d'acord defineix el propi avantprojecte el concepte de "risc greu per a la salut".

D'altra banda, destaca l'absència d'indicació social, és a dir quan hi hagi una greu situació socioeconòmica de la dona. Els embarassos no desitjats afecten especialment a les dones amb pocs recursos, en situació d'exclusió social i amb poques perspectives de futur, pel que en aquests casos la maternitat ve a agreujar la situació de penúria preexistent i trunquen tota possibilitat de progrés social de la dona. No poder decidir en les primeres setmanes de gestació lliurement sobre la interrupció d'aquest embaràs no desitjat és tant com convertir aquestes dones en mers instruments de maternitat amb el cost psíquic i físic que això comporta i tot en nom de satisfer les exigències d'una concepció religiosa o moral de la vida que no té per què compartir ni l'afectada ni la resta de la societat.

Són principalment països de tradició catòlica els que ni contempen sistema de terminis ni contempen la indicació social, com Polònia, Irlanda o Vaticà, als quals ara sembla que Espanya s'unirà amb l'avantprojecte.

La regulació del consentiment de la dona menor d'edat o incapaç per a la realització de

La llei Gallardón: un avantprojecte totalment inacceptable*

Escrit per Carlos Hugo Preciado Domènech, magistrat i professor associat de la URV
dimecres, 15 de gener de 2014 00:20

l'avortament és particularment victimitzador i estigmatitzant per les següents raons:

1) sotmet a la menor amb un problema greu com l'embaràs no desitjat a un procés contenciós en què ha d'afrontar als seus pares, al fiscal, i fins i tot al pare de l'embaràs no desitjat.

2) perquè no hi ha una contesa entre parts, de manera que millor seria, per llur menor formalisme i major agilitat, sotmetre a un procediment de jurisdicció voluntària.

En definitiva, al trauma de l'embaràs no desitjat el legislador afegeix el trauma del procés, sembla que amb la intenció encoberta que sigui suficient l'oposició d'un dels pares perquè el sistema convidi encaridament la menor a desistir de interrompre el seu embaràs i així "quedi tot en família", en cas contrari s'arrisca a un procés contenciós on haurà de revelar el seu problema a diverses persones alienes al seu nucli familiar: jutge, fiscal, forense, secretari, advocats, pare de l'embaràs ...

En el cas de les dones majors d'edat, l'assessorament i la informació que la llei preveu que se'ls doni abans de la interrupció voluntària de l'embaràs va clarament dirigida a la seva estigmatització, culpabilització i intent de fer-les desistir de la seva decisió, com s'evidencia quan s'obliga a informar-los que la vida és un bé jurídic, oferint-los més formalment que realment, alternatives a la interrupció voluntària, acollint-se a ajudes que no necessita ni quantifica econòmicament o acudint a la guarda administrativa, acolliment o adopció.

Així mateix es contempla una retòrica actuació directa de l'administració amb una "intervenció especialitzada", quan les prestacions no siguin suficients, per la qual cosa s'evidencia que el propi legislador confia poc en els ajuts socials que l'Administració hagi de proporcionar a aquestes dones.

En fi, la diversitat de centres i establiments que donen la informació i assessorament a la dona respecte dels que practiquen la interrupció voluntària suposa un innecessari pelegrinatge de la dona, que si és menor d'edat es veurà dolorosament agreujat pel procés judicial a què se la sotmet per verificar la validesa del seu consentiment.

La llei Gallardón: un avantprojecte totalment inacceptable*

Escrit per Carlos Hugo Preciado Domènech, magistrat i professor associat de la URV
dimecres, 15 de gener de 2014 00:20

Tot això, juntament amb la denegació d'interrupció voluntària pel sistema públic de salut fora dels casos restringits que preveuen les indicacions, provocarà un increment dels avortaments clandestins i del turisme avortista, en un retrocés inassumible per a les dones espanyoles.

En conclusió, el millor que pot fer-se amb aquest avantprojecte és retirar-lo, ja que la seva aprovació suposarà per a les dones l'assumpció de situacions de risc, la denigració i deteriorament de la seva dignitat i l'obligació de patir un minvament dels seus drets a conseqüència de concepcions morals alienes, no compartides i imposades per un legislador que empra les lleis per satisfer al clergat en contra de les dones.

*Publicat a [sinpermiso](#)